

Souhrnná teritoriální informace Kongo (Brazzaville)

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Abuji (Nigérie) ke dni 13.5.2020
13. 5. 2020 23:51

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.14)
3. Vztahy země s EU (s.17)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.18)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.20)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.22)
7. Kontakty (s.29)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Konžská republika je státem střední Afriky. Leží u pobřeží Atlantického oceánu a prochází jím rovník. Sousedí s Angolou, Kamerunem, Středoafričskou republikou, Konžskou demokratickou republikou a Gabonem. Podnebí je tropické a vlhké, dešťové období je od poloviny září do poloviny prosince a od poloviny ledna do poloviny června; období sucha od poloviny prosince do poloviny ledna a od poloviny června do poloviny září. Území celé republiky tvoří převážně tropické pralesy (2/3 rozlohy země. Obdělávaná půda tvoří pouze 4 % rozlohy Konga. Pouze vnitrozemí země je kopcovitější, nejvyšší horou je Mont Beroungou (903 m).

Konžská republika, do té doby francouzská kolonie, získala samostatnost v roce 1960. Od roku 1969 až do roku 1990 zde vládl marxistický režim. Až počátkem 90. let byl zaveden systém více politických stran a tehdy nová ústava (přijata 1992) umožnila více transparentní volební procedury a reformy vládních institucí. Nepočtená populace, obrovské přírodní zdroje a značná podpora ze zahraničí pomohly vytvořit z Konga relativně prosperující zemi subsaharské Afriky.

Kongo je v současné době unitární republikou, praktikující prezidentský systém moci s existencí více politických stran, vytvořený na základě ústavy, přijaté v roce 1992 (doplněné v roce 2002). Politickou a výkonnou moc drží pevně v rukách prezident republiky, který je volen na sedmileté funkční období všelidovým přímým hlasováním. Prezident jmenuje členy vlády. Zákonodárnou moc představuje dvoukomorový parlament, tvořený Senátem (72 členů volených nepřímým hlasováním na 5 let) a Národním shromážděním (137 členů volených všeobecným hlasováním na 5 let). Opoziční strany byly legalizovány teprve v roce 1990. Registrováno je již celkem 100 politických stran, vládoucí je Konžská strana práce (Parti congolais du travail); za opravdovou opozici lze považovat pouze dvě strany (Union panafricaine pour la démocratie sociale a Union pour la démocratie et la République-Mwindu). Většina ostatních prezidenta podporuje nebo s jeho stranou přímo kolaboruje.

Kongo se na regionální úrovni orientuje na země CEMAC, z nich zejména na Rovníkovou Guineu a Gabon. Rodiny gabonského prezidenta a konžského prezidenta jsou příbuzensky propojeny. Intenzivní jsou rovněž styky s Angolou. Vztahy s hlavním sousedem KDR jsou napjaté, Konžská republika však silně závisí na KDR v dodávkách elektřiny. Francie má v zemi tradičně silné postavení, v poslední době jí ale konkuruje Čína. K dalším významným partnerům patří USA, Jižní Korea, Malajsie, Rusko, Itálie, Španělsko a Německo.

Kongo je členem OSN, Africké unie, Frankofonie, ACP, Africké rozvojové banky (BAD). Z dalších mezinárodních organizací je členem ACCT, AU, BDEAC, FAO, FZ, G-77, IBRD, ICAC, ICt, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRCs, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, NAM, OIF, OPCW, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCL, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO a WTO.

Je rovněž členskou zemí Hospodářské a měnové unie zemí střední Afriky (CEMAC – Union économique et monétaire de l'Afrique centrale). Dohoda o vytvoření této unie byla podepsána v Brazzaville v roce 1964 (původně jako společenství UDEAC) a jejími členy jsou vedle Konga ještě Čad, Gabon, Kamerun, Středoafričská republika a od roku 1985 také Rovníková Guinea. Hlavním cílem CEMAC je vytvoření jednotného trhu s volným pohybem zboží, osob, kapitálu (www.cemac.int). Unie je však funkční jen velmi omezeně. Existuje totiž nerovnováha mezi pozicemi bohatších a chudších členských států, pohyb zboží a osob je v řadě zemí (Rovníková Guinea, Gabon) silně kontrolován a omezován. CEMAC je součástí širšího celku – „Hospodářského společenství středoafričských států“ (ECCAS; navíc sem patří Burundi, Rwanda, Angola, KDR a Demokratická republika Svatého Tomáše a Princova ostrova).

Díky těžbě ropy patří Konžská republika do skupiny zemí s nižším středním příjmem, přesto žije velká část populace v chudobě - v celosvětovém žebříčku hodnocení rozvoje dle UNDP je Kongo až na 140. místě ze 187 zemí. Počet obyvatel, žijících pod hranicí chudoby (příjem 1,4,- USD/den) činí cca 50 %, vládě se nedaří chudobu snižovat. Ekonomika země je velmi málo diverzifikovaná, na ropném průmyslu a službách pro toto odvětví je v současnosti zcela závislá. Kongo ve střednědobém horizontu zůstane vývozcem komodit (zejména ropy a dřeva), jeho ekonomika bude proto konjunkturálně

kolísat v závislosti na kolísání cen na světových trzích. Země se navíc potýká s mnoha vážnými problémy zanedbanou infrastrukturou, velmi nepříznivým investičním a podnikatelským klimatem (policejní kontroly v soukromých firmách, vydírání, úplatky, výhrůžky), obrovskou korupcí (podle mezinárodních statistik patří k zemím s nejvyšší korupcí na světě), špatným řízením podniků a nevykonnou státní správou, které její ekonomický rozvoj brzdí.

Obchodní klima země je považováno za jedno z nejhorších na světě; Konžská republika je klasifikována z tohoto hlediska na 179. místě z celkového počtu 189 hodnocených zemí (viz „Doing business 2018“). Dle posledního hodnocení ekonomické svobody provedeného organizací „Heritage Foundation“ je Kongo řazeno do skupiny „repressed“ zemí, ze 179 hodnocených zemí se umístilo na 170. místě. Standard and Poor's udržela hodnocení Konga na B se stabilním výhledem, rovněž Fitch udržela hodnocení na B+ se stabilním výhledem. Předmětem kritiky jsou i netransparentní vztahy s některými asijskými zeměmi, hlavně Čínou, Koreou a Malajsii v oblasti udělování licencí v ropném, těžebním a lesním sektoru. IMF rovněž kritizuje „zahraniční pomoc a investice“ ČLR v zemi (velmi často jde o neprůhledné půjčky). Země, která byla v roce 2011 oddlužena, se tak podle IMF znovu zadlužuje a to za zcela neprůhledných podmínek.

Vláda si uvědomuje nezdravou závislost ekonomiky na těžbě ropy. Realizovala národní rozvojový plán 2012 – 2016 zaměřený na obnovu a diverzifikaci hospodářství (Le chemin d'avenir) a začala připravovat plán Congo vision 2025, který si klade za cíl dostat zemi do kategorie „nových“ ekonomik a zmírnit jednostrannou závislost země na těžbě ropy a dřeva. Značné finanční prostředky investuje do obnovy infrastruktury (letišť, silnice) i výstavby nových energetických zdrojů, domů a bytů. V souladu s plánem se vláda snaží přilákat do země zahraniční investory, rozvíjí zvláštní ekonomické zóny. Prudce se rozvíjí telekomunikace i bankovní sektor.

Nicméně hospodářská krize se prohloubila, jelikož HDP pokračoval v roce 2017 v poklesu na 4,6 procenta z 2,8 procenta v roce 2016. Ačkoli se v roce 2017 zvýšila produkce ropy s tím, že těžba z nového ropného pole (Moho Nord) vstoupila na trh a ceny ropy se začínají zotavovat, růst HDP z ropy nedorovnal HDP z neropných aktivit. V roce 2018 došlo k nárůstu její výroby na průměrných 317 000 barelů/den. V důsledku zahájení těžby na nových ropných polích, včetně hlubinného projektu offshore Moho North project (realizován firmami Total a Chevron) a Banga Kayo se předpokládá další růst až na 337 000 barelů/den v roce 2020.

Po dvou letech recese (2016-17) lze tak mapovat ekonomický růst, který činil v roce 2018 1%. Ačkoli se zlepšení výsledků těžby ropy podepsalo na růstu ekonomiky, neropný sektor v tomto období spíše stagnoval. Předpokládáme pevnější růst reálného HDP v letech 2019-20, a to ve výši 2,7% a 2,4%, a sice v důsledku pokračujícího růstu ropné produkce, ale i postupného, sice stále pomalého, navyšování zemědělské (zejména dřevařské) a výrobní produkce v sektoru služeb, včetně telekomunikací. Nicméně investice do neropného sektoru zůstanou nízké, vzhledem k mimořádně slabé důvěře investorů a velmi obtížnému podnikatelskému prostředí v zemi. Očekává se, že průměrná inflace se zastaví pod normou CEMAC ve výši 3 procent. V důsledku toho se očekává, že celková fiskální a vnější rovnováha bude v letech 2018-2020 v důsledku úspěšnou realizaci fiskálních a hospodářských reforem.

Vláda bude i nadále upřednostňovat své strategické vztahy s Čínou, aby byl zajištěn přísun investic a možnosti úvěrů. Příjem přímých zahraničních investic a půjček bude však spíše pomalý z důvodu větší obezřetnosti ze strany čínských úřadů poskytovat investice a půjčky do zemí subsaharské Afriky po velkých provozních ztrátách na některých nedávných projektech. Francie zůstane důležitým obchodním a investičním partnerem. Francie se zavázala, v případě, že Konžská republika podepíše program s MMF, odečte konžský dluh ve výši 135 milionů USD. Odhaduje se, že k podpisu dohody dojde v letech 2019-20.

Průmysl se podílí 73 % na tvorbě HDP, průmyslový a zpracovatelský sektor v Kongu zůstává i nadále slabý. Nejdůležitějšími odvětvími (mimo ropy) jsou těžba a zpracování dřeva, výroba cementu, zpracování palmového oleje a potravinářství. Lokálně a v malých provozovnách jsou vyráběny cukr, mouka, cigarety, nealkoholické nápoje, pivo. Páteří průmyslu je těžba ropy, která je hlavním zdrojem zahraničních deviz a příjmů státního rozpočtu - tvoří cca 60% HDP a 90% hodnoty vývozu. Největším dovozcem konžské ropy je ČLR (53%), dále USA (11%), Austrálie a Francie. V roce 2014

dosáhla denní těžba ropy 271 000 barelů, spotřeba je 13 000 barelů denně. Z dlouhodobější perspektivy těžba ropy v Konžské republice klesá, v roce 2015 by ale měly začít produkci dvě hlubokomořská ložiska (Moho sever, Lianzi), těžba v roce 2017 by měla dosáhnout 320 000 barelů/den. Prokázané zásoby ropy činí 1,6 miliard barelů. Zásoby zemního plynu se odhadují na 100miliard kubických metrů, roční těžba činí 1,1 mld. kubických metrů; veškerá produkce se spotřebovává místně (většina se zatláčí zpátky do vrtů, část se spotřebuje v plynových elektrárnách na výrobu elektřiny). V Kongu je jedna rafinérie, která zpracovává cca 13 800 barelů/den. Převážná část získaných ropných produktů se spotřebuje v zemi. Italská ENI zkoumala možnost těžby ropných písků – prokázané zásoby na její licenci dosahují 2,5 mld barelů. Extrahovaná těžká ropa by se v místě upravovala – potřebnou energii by dodávala plynová elektrárna, rovněž postavená ENI. Produkce by měla dosáhnout 80 000 barelů denně. Osud tohoto projektu je ale při dnešních nízkých cenách ropy nejistý.

Vedle uhlovodíků má Kongo značné zásoby dalších nerostů, které jsou těženy pouze v omezené míře (zejména železná ruda, uran, zlato, diamanty, potaš). Kongo má vysoké zásoby železné rudy (nalezeno bylo osm velkých ložisek s celkovými zásobami 10 mld tun), může se v budoucnu stát jedním z nejvýznamnějších producentů železné rudy na světě. Těžba na prvním ložisku (Avima) by měla být zahájena již v roce 2015. O práva na těžbu se uchází australské, švýcarské, britské, ruské, kanadské i čínské firmy. V Kongu se těží cca 56 000 karátů diamantů ročně, zejména v severní části země. V Kongu existují dvě cementárny, obě byly postaveny čínskými investory (Forspac, Sonocc). V současnosti je vyrobeno cca 250 000 tun cementu ročně, spotřeba dosahuje 2 mil. tun. Do roku 2016 by měly být postaveny další tři cementárny (pomocí marockých, indických a nigerijských investorů), výroba cementu by měla dosáhnout 2,25 mil. tun ročně.

Stavebnictví: Vláda připravila plán obnovy a diverzifikace hospodářství (Le chemin d'avenir) a začala pracovat na plánu Congo vision 2025. Značné finanční prostředky jsou investovány do obnovy a výstavby infrastruktury (letišť, pozemní komunikace) i výstavby nových energetických zdrojů, domů a bytů. Díky poklesu ceny ropy na světových trzích musely být v roce 2014 kapitálové výdaje omezeny velké infrastrukturní projekty jsou proto v současnosti z velké části financovány pomocí zahraničních půjček (ČLR) a realizují je za neprůhledných podmínek čínské firmy.

Zemědělství: V Kongu můžeme pozorovat vysokou míru urbanizace – v Brazzaville a Pointe Noire žije kolem 60% obyvatel. Společně s rybolovem je zemědělství málo rozvinutým a dlouhodobě zanedbaným sektorem hospodářství. Důvodem je pravděpodobně velmi nízká hustota osídlení země, vysoké produkční náklady a nedostatečná síť pozemních komunikací na venkově. Využívaná zemědělská půda zaujímá méně než 3 % rozlohy státu. Většina produkce je pro osobní spotřebu. Kongo není ve výrobě potravin (rostlinného ani živočišného původu) soběstačné – téměř 70% potravin se dováží. Reforma zemědělství je proto jedním z pilířů plánu prezidenta na obnovu a diverzifikaci hospodářství. Pěstuje se maniok, plantainy, rýže, kukuřice, cukrová třtina, káva, arašídů a zelenina. Zahraniční investice směřují do plantáží palmy olejné a gumovníku. Chová se hovězí dobytek, ovce, vepř a drůbež. Rybolov je provozován jak v řekách ve vnitrozemí tak v pobřežním pásmu Guinejského zálivu a nepokryje ani domácí spotřebu. Vláda podpořila program pěstování sladkovodních ryb.

Těžba dřeva: je druhým nejvýznamnějším devizovým zdrojem Konga. Pralesy pokrývají 60% plochy země, 2 mil ha je těžitelných. Sektor (zejména udělování těžebních licencí a daňových úlev) je ale poznamenán neprůhledností a velkou korupcí. Těží se a do zahraničí vyváží zhruba 1,7 mil m³ ročně (přesná data o množství vytěženého a vyvezeného dřeva jsou ale nedostupná). Zákon o lesích z roku 2005 předpokládá, že 85% dřeva bude částečně zpracováváno v Kongu. Vláda se alespoň verbálně snaží často nezákonné drancování tropických pralesů omezit. V roce 2010 podepsala s EU dohodu o označování a sledování vyváženého dřeva.

Služby: Sektor obchodu a služeb se rychle rozvíjí a dnes již vytváří cca 22 % HDP. Největší částí odvětví služeb (vedle služeb pro ropný sektor) zůstávají dopravní služby a logistika pro regionální obchod. Velkou reformu prodělal bankovní sektor a telekomunikace, které se rychle rozvíjí. Turistika je zatím díky nedostatečným ubytovacím kapacitám, špatné infrastruktuře a vysokým cenám letenek velmi málo rozvinutá, nicméně skýtá do budoucna velký potenciál. Orientuje se

zejména na národní parky a rezervace, z nichž nejznámější jsou rezervace Conkouati a Národní park Odzala a Noubaké-Ndoki v oblasti deštného pralesa, kde se vyskytují nížinné gorily a pralesní sloni. Turistický ruch se rovněž rozvíjí v Pointe-Noire, kde jsou k dispozici slušné hotely a pláže.

Infrastruktura: Dopravní síť je stále ve špatném stavu. Z cca 17 000 km silnic a cest je pouhých 1000 km asfaltovaných. Oprava klíčové silnice RN1, která spojuje Brazzaville s hlavním přístavem země PointeNoire (cca 500 km) nebyla dosud dokončena. Podstatně v lepším stavu je silnice RN2 směrem na sever do oblasti odkud pochází prezident Sassou Nguesso. Sever (na hranicích se Středoafričskou republikou a Kamerunem) je téměř bez pozemních komunikací a doprava je zajišťována loděmi a letadly. V Kongu je 886 km železničních tratí, které provozuje společnost Chemin de Fer Congo-Océan. Hlavní trať mezi Brazzaville a Pointe Noire, na jejíž rekonstrukci vláda vyčlenila 118 mil Euro, byla sice opravena, provoz je ale přerušovaný a nespolehlivý. Dopravci někdy volí kombinovanou pozemní/vodní cestu přes Kinshasu nebo leteckou přepravu z Matadi (KDR). Splavných je cca 1120 km vodních cest. Komerční plavba po řece Kongo z Brazzaville/Kinshasy a po řece Ubangui do Středoafričské republiky již byla obnovena. Přístav Pointe-Noire, přes který proudí 90% zboží směřujícího do Konga je jediný hlubokomořský přístav v regionu, jeho roční kapacita dosahuje 5-6 mil. tun zboží. Kontejnerový terminál provozuje francouzská firma Bolloré. V Kongu je 8 letišť se zpevněnou přistávací dráhou a 19 polních letišť. Dvě letišť mají statut mezinárodního (Brazzaville a Pointe-Noire). Domácí dopravu obstarávají dvě společnosti (ECAIR a Trans Air Congo). Z Evropy do Konga létá společnost Air France, dále Air Maroc, South African Airlines a Ethiopian Airlines. Telekomunikační služby prodělávají bouřlivý rozvoj. Pevných linek je asi 15000 a stěžejí stačí pokrýt potřeby státních orgánů. V Kongu ale působí čtyři mobilní operátoři MTN, Airtel, Bintel a Warid – počet mobilních telefonů dosahuje 4,2 mil (90%!!). V Kongu je 45 poskytovatelů internetového připojení, internet užívá cca 500 000 lidí.

Výroba elektrické energie: Přístup k elektřině má pouze cca 45% obyvatel ve městech, míra elektrifikace na venkově je velmi nízká (5%). Elektrifikace je proto jedním z pilířů rozvojových plánů vlády, potenciál je obrovský (jen z vodních zdrojů se odhaduje na 14000 MW). Elektrickou energii získává Kongo ze tří vodních a jedné tepelné (plynové) elektrárny, instalovaná kapacita je cca 560 MW. Využíván je ale pouze zlomek instalované kapacity. Kongo spotřebuje asi 588 mil kWh, vyrábí 559 mil. kWh (odhad CIA 2012), a zbytek dováží ze sousední KDR. Problematická je distribuce – většina vedení byla poškozena během občanské války a dosud se opravuje. Výpadky proudu jsou proto velmi časté a velmi omezují rychlejší rozvoj hospodářství. Výroba pomocí generátorů pak zdražuje veškeré podnikání v zemi.

Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc: Dle údajů OECD přijalo Kongo v roce 2015 pomoc ve výši 132 mil. USD a v roce 2016 120 mil. USD. Hlavním donorem byla Francie (43 mil. USD, zaměřuje se především na životní prostředí, vzdělání a infrastrukturu), dále pak Global Fund (5 mil. USD), a evropské instituce (18 mil USD). Japonsko se angažuje v oblasti vzdělávání a zdravotnictví. Výše čínské pomoci není známa (odhaduje se na 300 mil. USD/rok), spolupráce s ČLR (ale i ostatními asijskými státy) je podle vyjádření MMF značně netransparentní. Čína poskytuje výhodné dlouhodobé půjčky na výstavbu infrastruktury (čínskými firmami). Evropská unie poskytla v rámci 10. EDF (2008 – 2013) pomoc ve výši 85 mil Euro (obálka A) a dalších 3,2 mil Euro (obálka B), zaměřuje se zejména na infrastrukturní projekty, dobrou správu věcí veřejných (včetně ekonomiky), management lesního hospodářství a zdravotnictví. V rámci 11. EDF (2013 – 2020) bude poskytnuta pomoc ve výši 103 mil. Euro na zlepšení podnikatelského a obchodního prostředí (včetně usnadnění celních procedur) a podporu místní samosprávy.

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP,**

[zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)

1.6. [Bankovní systém \(hlavní banky a pojišťovny\)](#)

1.7. [Daňový systém](#)

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Název státu:

- Konžská republika
- francouzsky: République du Congo
- zkrácené názvy: Kongo, Kongo-Brazzaville

Hlava státu: Prezidentem je generál Denis Sassou Nguesso, který vedle funkce hlavy státu zastává i funkci předsedy vlády a vrchního velitele ozbrojených sil. Narodil se v roce 1943, prezidentem byl poprvé v letech 1979-1992 a poté znovu v letech 1997-2003 (znovuzvolený 2003 a 2009). Svůj post obhájil i v prezidentských volbách konaných v březnu 2016 poté, co si změnou ústavy uzákonil možnost opětovného zvolení. Je volen na 7 let. Prezident stojí v čele vlády, kterou jmenuje.

Současný prezident země Sassou Nguesso byl znovu zvolen v březnu 2016. Volby doprovázely protesty opozice a policejní represe ze strany vlády. Situace se však v průběhu roku 2017 uklidnila. Hlavní bezpečnostní výzvou pro vládu Sassou Nguessa zůstává tak krize v oblasti Pool západně od Brazzaville, která trvá s větší či menší intenzitou posledních 20 let. Původně politické povstání se proměnilo v hnutí warlordů vedených „pastorem“ Ntumim a jehož členové se označují jako Ninjas. Hlavní politický protivník prezidenta a jeho nejsilnější protikandidát v prezidentských volbách Kolélas se od hnutí distancoval.

Podle zveřejněné zprávy OSN musela v průběhu 2017 téměř třetina populace oblasti Pool, cca 81 000 lidí, vzhledem k násilnostem ze strany Ninjas opustit domovy. Vláda Sasou pokouší s Ntumi jednat o ukončení rebélie, přestože je zřejmé, že tato má dnes charakter banditismu než politického hnutí. Dle závěru roku 2017 se zdá, že by po letech konfliktu mezi Ninjas a vládou k dohodě mohlo dojít.

Vláda v reakci na pokles cen ropy, na které je ekonomika Konga silně závislá, zahájila sociální projekty pro roky 2016-2021 "Pohyb směrem k rozvoji", a iniciativu "Vivre ensemble", které jsou zaměřeny na diversifikaci ekonomiky a mají podporovat dialog a národní soudržnost.

V červenci 2017 proběhly parlamentní a místní volby. Hlavní politická strana Konžská labouristická strana (PCT) získala většinu mandátů a dle očekávání nedošlo k žádným zásadním změnám na klíčových ministerských pozicích.

Složení vlády:

Předseda vlády: Prime Minister, Head of Government, Clément MOUAMBA

Složení vlády (duben 2020)

Deputy Prime Minister, in charge of the Civil Service, State Reform, Labor and Social Security, Firmin AYESA

Ministers of State

Minister of State, Minister of Agriculture, Livestock and Fisheries, Henri DJOMBO

Minister of State, Minister of the Economy, Industry and Public Portfolio, Gilbert ONDONGO

Minister of State, Minister of Commerce, Supply and Consumption, Alphonse Claude NSILOU

Ministers

Minister of the Interior and decentralization, Raymond Zéphirin MBOULOU

Minister of Mines and Geology, Pierre OBA

Minister of Planning, Territorial Equipment, Major Works, Jean Jacques BOUYA

Ministers of Hydrocarbons, Jean Marc THYSTERE TCHICAYA

Minister of Foreign Affairs, Cooperation and Congolese Abroad, Jean Claude GAKOSSO

Minister of National Defense, Charles Richard MONDJO
Minister of Finance and Budget, Calixte GANONGO
Minister of Communication and Media, Spokesperson for the Government, Thierry MOUNGALLA
Minister of Higher Education, Bruno Jean-Richard ITOUA
Minister of Equipment and Road Maintenance, Emile OUOSSO
Minister of Primary, Secondary Education and Literacy, Anatole Collinet MAKOSSO
Minister of Justice and Human Rights and Promotion of Indigenous Peoples, Ange Aimé BININGA
Minister of Small and Medium-sized Enterprises of Handicrafts and the Informal Sector, Yvonne Adela?de MOUGANY
Minister of Energy and Hydraulics, Serge Blaise ZONIABA
Minister of Land Affairs and Public Domain, responsible for relations with the Parliament, Pierre MABIALA
Minister of Special Economic Zones, Gilbert MOKOKI
Minister of Technical and Vocational Education, Qualifying Training and Employment, Nicéphore Antoine Thomas FYLLA SAINT-EUDES
Minister of Construction, Town Planning and Housing, Josué Rodrigue NGOUONIMBA
Minister of Forest Economy, Rosalie MATONDO
Minister of Transport, Civil Aviation and the Merchant Marine, Fid?le DIMOU
Minister of Health and Population, Jacqueline Lydia MIKOLO
Minister of Scientific Research and Technological Innovation, Martin Parfait Aimé COUSSOUD-MAVOUNGOU
Minister of Planning, Statistics and Regional Integration, Ingrid Olga Ghislaine EBOUKA-BABACKAS
Minister of Posts, Telecommunications and the Digital Economy, Léon Juste IBOMBO
Minister of Tourism and the Environment, Arlette SOUDAN NONAULT
Minister of Sports and Physical Education, Hugues NGOUELONDELE
Minister of Social Affairs and Humanitarian Action, Antoinette DINGA DZONDO
Minister for the Advancement of Women and the Integration of Women in Development, Ines Nefer Bertille INGANI
Minister of Youth and Civic Education, Destiny Hermella DOUKAGA
Minister of Culture and the Arts, Dieudonné MOYONGO
Deputy Ministers
Minister delegate to the Minister of the Interior and decentralization, responsible for Decentralization, Charles NGANFOUOMO

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Demografické ukazatele:

- Počet obyvatel: 5,3 mil.
- Hustota obyvatel: 13,8 obyvatel/km²
- Podíl městského obyvatelstva: 65 % (z nichž většina ve dvou městech: v Brazzaville - cca 1,6 mil. obyvatel a Pointe-Noire - cca 850 000 obyvatel).
- Podíl ekonomicky činného obyvatelstva: 1,5 mil. (36%)
- Roční přírůstek obyvatelstva: 1,94 %

Věková struktura:

- 0-14 let 41 %
- 15-64 56 %

- 65 let a více 3 %

V zemi žije přibližně 61 etnik. Nejvýznamnějším etnikem jsou Kongové, kteří žijí na západě země mezi Brazzaville a Pointe-Noire. Dalšími významnými etniky jsou Sangha, Teke východně a Mboši.

Z cizinců jsou nejvíce zastoupeni Francouzi, Řekové, Italové, Portugalci, Číňané, Libanonci a západoafričané (souhrnné označení pro obchodníky původem z frankofonních států západní Afriky).

30 % obyvatel se hlásí k římsko-katolickému vyznání, 20 % obyvatel se hlásí k různým protestantským církvím. 48 % obyvatel jsou animisté nebo praktikují některé z afro-křesťanských náboženství, 2% obyvatel jsou muslimové.

Úředním jazykem je francouzština. Hlavními místními jazyky jsou monokutuba (kreolština založená na jazyce kikongo), kterou ovládá cca 60 % obyvatelstva a lingala (cca 20 %). Přibližně 97 % obyvatelstva hovoří bantuskými jazyky kikongo, lingala, teke a mboši.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2015	2016	2017	2018	2019
nominál HDP (mld. USD)	8,6	7,8	8,3	10,2	10,7
růst reál HDP (%)	2,6	-1,9	-4,4	1,0	1,6
poč. obyvatel (mil.)	4,6	4,7	5,3	5,4	5,4
inflace (%)	2,6	3,6	-0,4	1,6	1,8

zdroj: EIU, CIA

Přestože neropný sektor prodělává rychlý růst, Kongo stále ještě zůstává vývozcem komodit. Je čtvrtým největším producentem ropy v Africe - ropný průmysl tvoří cca 60% HDP, ropa tvoří 90% exportu. Současná administrativa čelí obtížným ekonomickým výzvám, které by měly stimulovat oživení ekonomiky a snížit chudobu. Pokles cen ropy, který začal v roce 2014, omezil vládní výdaje; nižší ceny ropy nutily vládu snížit plánované výdaje o více než 1 miliardu dolarů. Fiskální deficit dosáhl v roce 2017 11% HDP. Neschopnost vlády platit platy státních zaměstnanců vedla k mnoha stávkám oborových skupin, včetně lékařů, zdravotních sester a učitelů. V důsledku víceleté recese se země v roce 2017 dostala k

novému programu MMF; MMF konstatoval, že přetrvávající závislost země na ropě, neudržitelný dluh a významná slabost státní správy jsou klíčovými překážkami hospodářství země.

V roce 2018 se úroveň zahraničního dluhu země přiblížil 120% HDP. MMF vyzval vládu, aby před tím, než se dohodne na novém balíčku makroekonomických úprav, opětovně vyjednal úroveň dluhů na udržitelnou úroveň.

V roce 2017 došlo k poklesu HDP na 4,6 procenta z 2,8 procenta v roce 2016 v důsledku ropné krize. Ačkoli se v roce 2017 zvýšila produkce ropy s tím, že těžba z nového ropného pole (Moho Nord) vstoupila na trh a ceny ropy se začínají zotavovat, růst HDP z ropy nedorovnal HDP z neropných aktivit. Ten se v roce 2017 prudce snížil o 9,2 procenta, neboť strnulá finanční situace spojená s akumulací vládních dluhů a nedoplatků přiměla mnohé společnosti ke snížení aktivit a zaměstnanců. Neropný sektor byl většinou ovlivněn omezenými aktivitami v oblasti telekomunikací, dopravy a stavebnictví. Očekává se, že ekonomický růst se v průběhu roku 2018-2020 pomalu zotaví na průměrných 1,4%. Toto oživení je podpořeno vyšší produkcí ropy a nárůstem aktivit v oblastech ICT a výrobní produkce, protože v listopadu 2017 začala vyrábět cementárna Dangote. Produkce neropného sektoru pokračovala v postupném ožívání, a dosáhla vrcholu v roce 2019. Očekává se, že průměrná inflace se zastaví pod normou CEMAC ve výši 3 procent. V důsledku toho se očekává, že celková fiskální a vnější rovnováha bude v letech 2018-2020 v důsledku úspěšnou realizaci fiskálních a hospodářských reforem.

Fiskální přebytek zůstane v roce 2020 stabilní na úrovni 1,5% HDP. Příjmy klesnou v důsledku nižších příjmů z ropy, zatímco vláda přijme některá fiskální konsolidační opatření. Měnovou politiku řídí regionální centrální banka Banque des Etats de l'Afrique centrale (BEAC). Očekáváme, že BEAC ponechá hlavní politickou sazbu po zbytek let 2020–2021 nezměněnou na 3,5%, což odráží měnovou pozici Evropské centrální banky. Růst reálného HDP se posílí z odhadovaných 1,6% v roce 2019 na 1,8% v roce 2020 a 2,8% v roce 2021. Bude to dáno vývozem ropy; ropné hospodářství se bude i nadále zotavovat, tempo růstu však bude brzdit slabá investice a zejména vše bude podmíněno post-COVID-19 vývojem a jeho dopady na světovou ekonomiku.

Očekáváme, že se přebytek běžného účtu zúží a dosáhne 6,1% HDP v roce 2020 a 4,6% HDP v roce 2021 (z 7,1% HDP v roce 2019), protože dovozy rostou rychleji než vývozy, vzhledem k omezeným vyhlídkám na růst těchto zemí uprostřed slabých světových cen.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
rozp. příjmy (% HDP)	41,2	42,3	na	na	na

rozp. výdaje	44,6	45,2	na	na	na
bilance rozpočtu	-9,6	-7,6	-10,5	7,9	na

zdroj WB

Konžský státní rozpočet na rozpočtový rok 2020, který je v souladu s makroekonomickým rámcem zřízeným Mezinárodním měnovým fondem (MMF), byl vládou přijat v prosinci 2019 a příjem byl stanoven na 2,175 miliard 348 milionů FCFA a ve výdajích na 1 579 miliard 350 milionů FCFA. Tento finanční účet generuje plánovaný rozpočtový přebytek ve výši 514 miliard 722 milionů FCFA. Je mírně vyšší oproti roku 2019, který činil 504 miliard 165 milionů FCFA. Příjmy státního rozpočtu pocházejí z domácích daní, které se odhadují na 715 miliard 184 milionů FCFA. Cla a daně činí 131 miliard 800 milionů FCFA. Dary, dary a dědictví a podpůrné fondy (mezinárodní instituce) se však odhadují na 28 miliard FCFA. Další očekávané příjmy se pohybují kolem 1, 219 miliard 088 milionů FCFA. Základní fiskální zůstatek je 721 miliard 722 milionů FCFA, s celkovým fiskálním zůstatkem 514 miliard 722 milionů FCFA.

Vzhledem k stále křehké makroekonomické situaci, která se vyznačuje přetrvávajícími hospodářskými a finančními schodky, je fiskální politika stanovena ve střednědobém rozpočtovém rámci (CBMT) 2020–2022. Toto se vyznačuje prováděním obezřetné fiskální politiky zaměřené na snižování primárního deficitu ropného původu, a to zlepšováním příjmů z nafty, racionalizací rozpočtových výdajů a obnovením udržitelnosti veřejného dluhu s cílem, aby byla udržitelná. K dosažení těchto cílů vláda počítá se snížením dotace v ropném sektoru. Toto snížení se týká jak konžské rafinerie (CORAF), tak konžské elektrické elektrárny (CEC) a spoléhá se na úsilí o snížení provozních nákladů stanovené v dohodě o výkonu podepsané státem; snížení daňových výdajů zrušením osvobození od některých společností v návaznosti na daňovou práci poskytnutou v dohodách o založení podniku; a posílení fiskální transparentnosti tím, že se na jedné straně použije pravidlo hrubého produktu, které obhájí účtování všech příjmů a výdajů, včetně těch, které jsou vybírány před ropnými společnostmi v rámci zvláštních dohod, a na druhé straně omezení plateb pomocí výjimečných postupů. Rozpočet na rok 2020 je samozřejmě určen k provádění národního plánu rozvoje (NDP) 2018–2022.

Zdroj: <https://www.finances.gouv.cg/en/articles/state-budget-financial-year-2020>

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

v mil. USD	2015	2016	2017	2018	2019
bilance běžného účtu	-4627	-5480	-1329	2438	765
kapitálový účet	na	na	na	na	na

finanční účet	na	na	na	na	na
devizové rezervy	2 279	822	625	422	581
vnější zadlužení (v mil. USD)	4 324	4 817	na	na	na
veřejný dluh (% HDP)	48	83,1	92,2	102,1	81,7
zahraniční dluh	4 324	4 721	5197	na	na

údaje zdroj: EIU, CIA

V roce 2020 zůstane fiskální politika opatrná a vytvoří velký přebytek vlády, který by měl zůstat stabilní. Příjmy se budou i nadále zvyšovat, zejména díky nerafinovaným příjmům, které těží z nedávného pokroku v této části ekonomiky. Uvažuje se také o privatizační strategii zahrnující různé struktury, včetně dvou komerčních bank a průmyslového komplexu. Současně se má mírně zvýšit výdaje na financování nárůstu investic do infrastruktury a sociální pomoci. Například bude posílen program Lisungi prováděný společně se Světovou bankou, který poskytuje hotovostní převody domácnostem s nízkými příjmy a zlepšuje jejich přístup ke vzdělání a zdravotní péči. Pokračující fiskální omezení také umožní zůstat na cestě snižování dluhu, i když tato trajektorie zůstává vysoce zranitelná vůči změnám cen ropy a produkce. Jak dohoda o změně splátkového kalendáře dluhů s Čínou v květnu 2019, tak schválení tříletého programu rozšířeného úvěrového rámce MMF ve výši 448,6 milionu USD v červenci 2019 by však mohlo poskytnout podporu cíli obnovení udržitelnosti veřejných financí. Kongo musí stále jednat o restrukturalizaci významného dluhu vůči Glencore a Trafigura, dvěma švýcarským obchodním společnostem. To je jeden z prvků, který odložil vyplácení druhé tranše půjčky MMF, původně plánované na leden 2020. Služba veřejného dluhu, i když klesající, zůstává velmi vysoká (kolem 14% HDP v roce 2020) a nadále tlačí konžskou fiskální kapacitu. Skok ve vývozu ropy, který představuje asi 85% vývozu, vedl k přebytku běžného účtu, který by měl být zachován v roce 2020. Avšak zatímco vývoz ropy podporuje obchodní přebytek (více než 40% HDP), přebytek je značně omezen dovozem služeb a repatriací zisků spojených s těžební činností. Přebytek běžného účtu by navíc mohl být ve střednědobém horizontu ohrožen postupným poklesem produkce konžské ropy. Běžný účet země byl silně ovlivněn celosvětovým vývojem cen ropy, jelikož v případě Konžské republiky představují kolem 80% z celkových výnosů z vývozu. Dopad vyšších světových cen ropy v roce 2018 způsobil nárůst objemu výroby této komodity, což vedlo k nárůstu vývozu a navýšení příjmů z něj ve výši 6,6% HDP (v porovnání s dvojciferným schodkem v roce 2017). Tuto tendenci růstu lze předpokládat i v letech 2019–20. Výdaje na dovoz se budou zvyšovat v důsledku ekonomického růstu a s tím související poptávkou po zboží. Celkově očekáváme, že přebytek běžného účtu klesne z 6,6% HDP v roce 2018 na 2,4% HDP v roce 2020. Mezinárodní rezervy se budou postupně zvyšovat, nadále však budou pokrývat méně než jeden měsíc dovozu.

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Bankovní soustava Konžské republiky je kontrolována společnou Centrální bankou středoafričských zemí - BEAC se sídlem

v kamerunském Yaoundé. Ta dozírá na činnost bank i v ostatních členských zemích středoafriického integračního seskupení UDEAC (měnové zóny CEMAC). CFA-frank může mezi šesti členskými zeměmi CEMAC volně cirkulovat a lze jej směnit na jiné světové měny přes bankovní systém na základě obchodních dokumentů. Centrální banka BEAC emituje oběživo a dozírá na likviditu uvnitř středoafriické měnové zóny přes rediskontní sazby a kontrolu členských peněžních trhů. Bankovní sektor prošel od roku 2000 zásadní rekonstrukcí, která spočívala v privatizaci převážné většiny komerčních bank.

Hlavní komerční banky:

- Afriland Firts Bank
- Credit du Congo (Maroko)
- BGF Bank Congo
- Banque Commerciale Internationale
- Ecobank Congo
- UBA Bank
- La Congolaise de Banque
- Mutuelles Congolaises d'épargne et de credit
- Banque congolaise de l'habitat (BCH)
- Société Générale
- Banque Postale du Congo (BPC)

Banky postupně rozšiřují paletu bankovních produktů (akreditivy, komerční úvěry) a přijímají více a více pobídek pro poskytování úvěrů pro střednědobé investice soukromých subjektů. Moderní bankovní produkty (elektronický banking) však nejsou zatím příliš rozšířeny.

1.7 Daňový systém

Konzský daňový systém se zvolna přizpůsobuje jednotnému systému v rámci zemí CEMAC, je však stále velmi komplikovaný a díky vysoké korupci jsou velmi časté daňové úniky. Dochází ke dvěma extrémům, buď podnik díky úplatkům neplatí žádné daně, nebo platí přehnaně vysoké daně. Hlavním zdrojem daňových příjmů jsou ropné společnosti a speditéři. Většina obyvatelstva vzhledem k velkému rozsahu neformálního sektoru neplatí žádné daně. Konzský daňový systém tvoří následující základní přímé a nepřímé daně a sociální pojištění zaměstnanců:

1. Daň z příjmu fyzických osob (Personal Income Tax) – je progresivní podle příjmu v pásmu 10 – 50%,
 2. Daň podniková – 30% ze zisku, speciální daňový režim mají investoři první tři roky podnikání (viz níže)
 3. Daň z přidané hodnoty (Value Added Tax - VAT) – 18,0 %, 10% VAT platí pro balenou vodu, cement, cukr a kuřata původem v Konzské republice, 0% VAT platí pro mléko, obilniny, ovoce a zeleninu, léky a hnojiva konzského původu.
 4. Spotřební daň ve výši 25% na luxusní zboží, 20% na pivo 5. Sociální pojištění (Social Security Fund) – 22,3 % ze mzdy (+další 4% odvádí z platu zaměstnanec), zahrnuje úrazové pojištění ve výši 2-4 %.
- Podnikání je zatíženo řadou dalších plateb a odvodů (daň z nemovitosti 15%, daň za obchodní licenci, srážková daň, daň z převodu 1%, stavební daň, daň z pronájmů, daň environmentální, daň z vozidla, platí se i různé registrační poplatky atd.). Daňové výhody jsou přiznávány pouze společnostem, nikoliv soukromým osobám. Noví investoři mají obvykle 3leté daňové prázdniny (mohou si ale vyjednat v závislosti na výši investice daňové a celní prázdniny až na 10 let a další výjimky). Pokud během tří let realizují novou investici ve výši nejméně jedné třetiny již investovaných peněz, získají v

následujícím období 50% daňové úlevy. Další úlevy mohou získat investoři, kteří část zisku investují do sociálních služeb nebo v oblastech, které jsou považovány za zaostalé. Daňové úlevy mohou získat společnosti vlastněné alespoň z 25% místním subjektem.

Podle ustanovení zákona o DPH podléhají všechny hospodářské činnosti vykonávané v Konžské republice DPH bez ohledu na jejich účel, ziskovost nebo právní postavení podniku, který je vykonává, a bez ohledu na to, zda jsou tyto činnosti obvyklé, příležitostné, nebo pocházejí z Konžské republiky nebo ze zahraničí. Každá fyzická nebo právnická osoba, která vykonává průmyslovou, obchodní nebo odbornou činnost, podléhá DPH, pokud to není výslovně vyňato zákonem.

Míra spotřeby a spotřebních daní se pohybuje od 5% do 80%. Spotřební daně jsou na všech místních výrobcích splatné ve výši 10%, zatímco dovážené zboží podléhá spotřební dani ve výši 25% a dovozu ojetých vozidel, traktorů, přívěsů a návěsů starších 15 let. ve výši 12%.

Dovážené nealkoholické nápoje podléhají spotřební dani podle zvláštního celního zařazení.

Podrobné informace viz: Doing Business - daně, investice v DR Kongu, www.izf.net, www.droitafrique.com, www.mefb-cg.org.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

	2015	2016	2017	2018	2019
vývoz FOB	4677	3109	4198	3696	7043
dovoz FOB	-5785	-5354	-2771	3819	-3472
obchodní bilance	-1107	-2245	1427	-1525	3517

Údaje v mil. USD

zdroj: EIU

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Největšími exportními partnery v roce 2018 byli: Čína (51,6%), EU 28 (10,0%), USA (6,4%), Austrálie (5,5%) a Angola (4,2%). Největšími dovozními partnery Konga v roce 2018 byli: EU 28 (27,2%), Namibie (10,3%), Angola (8,1%), Čína (6,7%) a Gabon (4,6%).

Největšími vývozními partnery Konga v roce 2019 byli: Čína (48,9%), EU27 (8,6%), USA (8,3%), Kamerun (6,0%) a Angola (5,6%).

Největšími dovozními partnery Konga v roce 2019 byli: EU27 (24,2%), Namibie (9,0%), Angola (7,2%), Čína (6,6%) a Gabon (4,4%).

Zdroj: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/statistics/>

Francie má v ekonomicko-obchodních vztazích Konga stále ještě velmi dobré postavení. V poslední době se rychle

zvyšuje obchod s Čínou, která poskytla neomezený úvěr na nákup čínského zboží, za které získává koncese na těžbu dřeva či nerostných surovin a nakupuje ropu.

2.3 Komoditní struktura

Kongo v zásadě vyváží pouze dvě komodity: ropu a dřevo (dohromady tvoří 95 % hodnoty vývozu), dále cukr, kakao, kávu a diamanty. Dováží prakticky vše, zejména zařízení pro ropný a těžební průmysl, stroje a vybavení pro zpracovatelský průmysl a zemědělství, elektrická zařízení, stavební stroje, stavební materiály, dopravní prostředky, stavební ocel, potraviny, chemikálie, léky, pohonné hmoty.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V roce 2014 byly zřízeny čtyři speciální ekonomické zóny (Ouessou, Oyo, Brazzaville a Pointe Noire) zaměřené na zpracování palmového oleje, zpracování ovoce a zeleniny, zpracování dřeva, výrobu stavebních materiálů. Zákony upravující (včetně daňových a celních) působení společností v těchto zónách nicméně ještě nebyly přijaty.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Investice z největší části směřují do průzkumu a těžby ropy, průzkumu rudných a nerudných surovin a těžby dřeva, bankovníctví a telekomunikací. Největším investorem v Kongu je Francie, dále USA, ČLR a Brazílie. Přímé zahraniční investice do Konžské republiky v roce 2019 činily 4,3 miliardy USD.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Verbálně je Kongo zemí otevřenou zahraničním investicím, vláda se snaží zahraniční investory do země lákat. Podporuje zejména investice do rekonstrukce a výstavby infrastruktury (včetně přístavů), zpracování dřeva, průzkumu a těžby ložisek uhlovodíků a minerálů, zemědělství a potravinářského průmyslu, turistiky, rybolovu. Ve skutečnosti ale udělala málo pro omezení byrokracie a korupce, které investory odrazují.

Vlastnická práva jsou v Kongu chráněna zákonem, není znám případ vyvlastnění. Zákon zaručuje ochranu všem subjektům, mezi zahraničními a domácími subjekty není rozdíl (ve skutečnosti ale soudy často nadřazují domácí straně). Zahraniční i domácí společnosti mohou zakládat a vlastnit firmu, vlastnický podíl není omezen. Investoři mohou založenou firmu prodat, převést, mohou repatriovat movitý majetek. Neexistují geografická omezení, povinný transfer technologií. Přes tato pozitiva ale podnikatelské prostředí stále patří k nejnáročnějším na světě a dlouhodobě se příliš nelepší. Obchodní klima země je považováno za jedno z nejhorších na světě; Konžská republika je klasifikována z tohoto hlediska na 178. místě z celkového počtu 189 hodnocených zemí, poslední hodnocení ekonomické svobody provedené organizací „Heritage Foundation“ řadí Kongo do skupiny „repressed“ zemí, ze 179 hodnocených zemí se umístilo na 170. místě. Praktickými překážkami jsou špatná infrastruktura, malý trh, vysoké výrobní náklady, rigidní pracovní trh, velmi pomalý a komplikovaný soudní systém, který není schopen investora ochránit (např. před neodůvodněnou žalobou), nevynutitelnost smluvních závazků, nadměrná byrokracie, korupce a nedostatek transparentnosti.

Podmínky vstupu zahraničního kapitálu:

V roce 2003 byl přijat Investiční zákon (Charte des investissements). Prezidentský dekret č.30 z roku 2004 pak definuje, za jakých podmínek mohou společnosti získat různé úlevy.

Zákon předpokládá tři režimy: všeobecný, pro malé a střední podniky a pro svobodné zóny. Noví investoři mají obvykle 3leté daňové prázdny (mohou si ale vyjednat v závislosti na výši investice daňové a celní prázdny až na 10 let a další výjimky). Pokud během tří let realizují novou investici ve výši nejméně jedné třetiny již investovaných peněz, získají v následujícím období 50% daňové úlevy. Další úlevy si mohou vyjednat investoři, kteří část zisku investují do sociálních služeb, v oblastech, které jsou považovány za zaostalé nebo firmy vyrábějící na vývoz. Daňové úlevy mohou získat rovněž společnosti vlastněné alespoň z 25% místním subjektem.

Pro investory neexistují žádné podmínky týkající se nutnosti vytvářet zisk, kupovat přednostně místní zboží nebo služby (dva zákony vynucující přednostní nákupy jsou teprve ve stádiu přípravy), vyvážet určité procento produkce nebo nutnosti investovat do určité oblasti. Rovněž tak neexistuje povinný podíl konžského subjektu v zahraniční investici, časové omezení zahraničního podílu nebo povinného transferu technologií. Investice do ropného a dřevařského průmyslu se řídí speciálními zákony. Dřevařské firmy jsou povinny zpracovávat 85% těžného dřeva, pouze 15% se smí vyvážet jako kulatina.

3. Vztahy země s EU

EU je jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů Konžské republiky.

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Délégation de l'Union Européenne en République du Congo (Brazzaville)

Impasse Auxence Ickonga, (en face de l'Ambassade d'Italie)

B.P 2149, Brazzaville, République du Congo

Tel: (242) 05 521 74 00/ (242) 05 521 74 01/ (242) 05 521 74 02 Fax: (242) 06 669 99 29

E-mail: delegation-rep-of-congo@eeas.europa.eu

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Země EU v roce 2018 dovezly z Konžské republiky zboží za 865,6 mil. Euro, vyvezly zboží za 733,5 mil. Euro. V roce 2017 dovezly zboží za 1027 mil EUR a vyvezly zboží za 806 mil EUR.

V roce 2019 země EU dovezly z Konžské republiky zboží v hodnotě 840 milionů EUR a vyvezly zboží v hodnotě 670 milionů EUR.

Další informace:

- Obchod s EU • MADB • Obchodní vztahy EU a Konga

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Evropská unie poskytla v rámci 10. EDF (2008 – 2013) pomoc ve výši 85 mil. Euro (obálka A) a dalších 3,2 mil. Euro (obálka B), zaměřuje se zejména na infrastrukturní projekty, dobrou správu věcí veřejných (včetně ekonomiky), management lesního hospodářství a zdravotnictví. V rámci 11. EDF bude poskytnuta pomoc ve výši 103 mil. Euro na zlepšení podnikatelského a obchodního prostředí (včetně usnadnění celních procedur) a podporu místní samosprávy.

Další informace: *Přehled projektů* • *Seznam projektů* • *Národní program Konžské republiky*

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

V době marxistického režimu v Kongu patřilo Československo k významným obchodním partnerům. Dlouhá občanská válka v 90. letech a ekonomické změny v ČR ve stejném období zpřetrhaly tyto svazky. Stále je ale na co navazovat. V zemi žije početná skupina absolventů československých vysokých škol. ČR je vnímána jako tradiční partner i spřátelená země, která nevyužívá možností.

Hlavní překážky ještě širší vzájemné ekonomické a obchodní spolupráce vidíme v nezájmu českých soukromých podniků o tuto zemi, neznalosti teritoria a způsobů podnikání v něm, vzdálenosti od ČR, stále ještě nízké znalosti francouzského jazyka a určité opatrnosti nebo neochotě se dlouhodobě angažovat v neznámém (a pro mnohé rizikovém) teritoriu. Konžská republika je hodnocen agenturou OECD v té nejhorší kategorii co do pojistitelnosti exportních úvěrů, takže domácí české banky jsou velmi opatrné. České firmy narazí na silnou konkurenci francouzských, čínských, nově i tureckých nebo jihoafrických společností.

V roce 2017 (říjen) se uskutečnil projekt na podporu ekonomické diplomacie (PROPED) – Incomingová mise zástupců zemědělského sektoru do ČR. V březnu 2018 byl realizován další Czech Defence Industry Day v Konžské republice zaměřený na oblast obranného a bezpečnostního průmyslu. Cílem těchto projektů je vzájemné seznámení sektorových podniků a podnikatelů a navázání bilaterální B2B nebo G2B spolupráce.

V obchodních vztazích s Kongem pomáhá českému exportu přítomnost honorárního konzula České republiky v Brazzaville, který je sám obchodník.

Honorárním konzulem je pan Serges Mpoungui.

Adresa: 74, Av. Marechal Loyautey, Centre Ville, Brazzaville.

Tel.: 00242 666 89 40, 00242 55 93 391,

e-mail: serges.mpoungui@yahoo.fr; serges.mpoungui@volny.cz

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

v tis. USD	2015	2016	2017	2018	2019
vývoz	3 752	6 916	2 401	2483	9850
dovoz	1 346	2 240	1 327	763	250
obrat	5 098	9 152	3 728	3246	10100
saldo	2 406	4 676	1 074	1721	9600

--	--	--	--	--	--

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

V roce 2018 dosáhl dovoz do ČR 16,2 mil. Kč, vývoz 54 mil. Kč. Hlavními dovozními artikly bylo tropické dřevo různého druhu, káva a umělecké předměty ze dřeva. Vyvezly se ovesné vločky, keramické dlaždice, obnošené oděvy, dětské pleny, nákladní auta a plyšové hračky.

Mezi hlavní komodity českého dovozu z Konga v roce 2019 patřily mahagonové a další tropické dřevo, káva a kobaltový kamínek. Mezi hlavní vývozní komodity z ČR do Konga v roce 2019 patřily parní trubiny, plynové turbíny, obnošené oděvy, procesorové jednotky

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

ZÚ neviduje žádnou spolupráci v oblasti služeb.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

ZÚ nemá informace o firmách působících v Konžské republice.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Dohoda o kulturní spolupráci mezi Československou socialistickou republikou a Republikou Kongo / Brazzaville/, Brazzaville, 29. 11. 1966, č. 64/1967 Sb.

Mezi ČR a Konžskou republikou nejsou v současné době uzavřeny v ekonomické oblasti žádné platné dohody. Od vstupu ČR do EU jsou ekonomické vztahy upravovány společnou politikou EU.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Z ČR nebyla v posledních letech poskytnuta žádná zahraniční pomoc.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)

5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Konžský trh je malý a kupní síle většiny obyvatel nízká. Vývozce by se měl orientovat na celou oblast CEMACu. Na druhé straně je podíl domácí výroby velmi nízký, téměř všechno zboží se do Konga dováží. Prostor pro uplatnění českého zboží na trhu přes stále silný francouzský vliv a rychle rostoucí čínskou konkurenci nicméně existuje.

K perspektivním položkám pro vývoz patří zejména ty výrobky, které vyhovují strategii „Le chemin d'avenir“. Patří k nim v současné době zejména potravinářské komodity a technologická zařízení pro potravinářský průmysl (pekárny, mlýny, zpracování ovoce a zeleniny). Značný zájem by mohl z konžské strany být také o traktory a ostatní zemědělské stroje pro soukromé farmáře, včetně dodávek hnojiv a chemikálií proti škůdcům. Velký potenciál bude v blízké budoucnosti skýtat program rozšíření mořského i říčního rybolovu a chov sladkovodních ryb (technologie na zpracování ryb, mrazicí provozy apod.).

Nejperspektivnějšími odvětvími jsou stále ropný a těžební sektor (diamanty, rudy) a sektor zpracování vytěženého dřeva. Očekává se rozvoj těžby zejména nově objevených zásob železné rudy. Využití těchto zásob bude potřebovat dodávky zejména těžebních technologií a příslušných dopravních prostředků. Kongo investuje do rozvoje infrastruktury – perspektivní jsou z tohoto hlediska stavební stroje, vybavení letišť, obytných budov, nemocnic, zařízení pro vodní elektrárny, malé vodní elektrárny, ale i obnovitelné zdroje elektrické energie (solární...), které je možné zapojit off-grid. Kongo má velké zásoby využitelné dřevní hmoty. Konžská vláda omezuje vývoz nezpracovaného dřeva a kulatiny, naskýtá se prostor pro firmy, které budou schopny dodat zařízení/investovat do velkokapacitních pil a linek na zpracování dřeva.

Konžský lehký průmysl bude tvořit značný potenciál pro vstup zahraničních společností nebo dodávky komponent, pokud se podaří snížit stávající vysoké náklady na energie a dopravní infrastrukturu. Velký potenciál má turistický průmysl. Úspěch by mohla mít rovněž nabídka subdodávek pro zahraniční společnosti působící v Kongu. Kongo nabízí perspektivně dobrý trh také například pro česká malá dopravní letadla, dále stále se rozvíjející trh pro telekomunikační zařízení a služby.

Země potřebuje investice v podstatě do všech sektorů ekonomiky.

Perspektivními oblastmi pro investice jsou:

- geologický průzkum a využití nových ložisek surovin
- výroba stavebních materiálů
- energetika (včetně netradičních zdrojů energie)
- těžba a zpracování dřeva
- rybolov mořských a pěstování sladkovodních ryb
- zpracování zemědělských produktů
-

zemědělství (včetně pěstování technických plodin)

- výroba mouky a těstovin
- výroba nápojů (včetně minipivovarů)
- služby (telekomunikace, bankovníctví)
- hotelový průmysl a turistika

Privatizace: V Kongu do konce 80tých let vládl marxistický režim charakterizovaný státním vlastnictvím ekonomických subjektů. Státní monopol existoval ve všech důležitých sektorech národního hospodářství. Po pádu režimu a zejména v souvislosti s velmi špatnou ekonomickou situací země vyhlásila vláda program privatizace. V současnosti je pouze malá část podniků ve státních rukách a to zejména v energetice a ropném a dřevařském průmyslu (např. Société Nationale des Pétroles du Congo, Société Nationale d'Electricité (SNE), Société Nationale de distribution d'eau (SNDE). Jejich privatizace pokračuje velmi pomalu. Jednou ze závažných překážek jsou ekonomické zájmy prezidenta a jeho rodiny v ropném a dřevařském sektoru.

5.2 Kalendář akcí

Významné veletrhy a výstavy v teritoriu:

- Foire Internationale et nationale de Pointe-Noire: organizuje Centre congolais du Commerce extérieur každoročně koncem srpna – začátkem září
- Salon international de l'alimentation et de l'industrie agroalimentaire, v Brazzaville, organizuje Centre congolais du Commerce extérieur

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Konžský trh je relativně malý a kupní síla většiny obyvatel stále ještě nízká. Prostor pro uplatnění českého zboží na konžském trhu přes stále silný francouzský vliv a rychle rostoucí čínskou aj. konkurenci nicméně existuje. Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují významnou konkurenční překážku. Základní podmínkou úspěchu na trhu je vedle ceny výrobku dlouhodobá aktivní exportní strategie zaměřená na tuto zemi a šířeji celou zónu CEMAC. Na opravdu dobrý kontrakt nelze čekat v ČR.

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

České firmy dosud nemají v Kongu vybudovanou žádnou síť zástupců, kteří by pravidelně ošetřovali místní trh, při rozšíření obchodních styků by ale mohl napomoci v zemi působící honorární konzul ČR Serges Mpoungui. Do Konga je sice možné vyvážet přímo, spolupráce s místním zástupcem nebo v Kongu registrovanou firmou (dovozcem) je konkurenční výhodou. I tyto osoby je třeba vyhledávat aktivně, nejlépe osobně přímo na místě. Konkurenční výhodu mají firmy, které mají v zemi styčnou osobu hovořící francouzsky nebo přímo zastoupení. Vzhledem ke složitosti místního obchodního prostředí je nanejvýš důležité vyjednat detailně všechny aspekty obchodní smlouvy (nejlépe s pomocí místního právního zástupce). Před uzavřením smlouvy je třeba partnera pečlivě prověřit specializovanou firmou (due dilligence). Jednou ze základních podmínek je zvládnutí francouzštiny v obchodním styku.

Zahraniční společnost může prodávat svoje zboží přímo, prostřednictvím agenta nebo distributora, může si otevřít zastoupení nebo uzavřít „joint venture“ s konžským partnerem. Nejvhodnější pro dodavatele (ale zároveň nejméně pravděpodobné) je samozřejmě nalezení bonitního partnera, který by pracoval na svůj účet a sám nabízené zboží hradil při jeho odběru v ČR. Pokud společnost nechce/nemůže vyvážet přímo, bonitní a spolehlivý dovozce/distributor/agent je klíčovou osobností - je třeba s ním udržovat co možná nejčastěji osobní a přímé vztahy.

Nejlepší strategie vstupu na trh je prostřednictvím místního zástupce. Místní podmínky jsou natolik komplikované, že prosadit se bez dlouhodobějších zkušeností a kontaktů je nemožné. Zajistit, aby zboží nebylo cestou z přístavu zcizeno nebo poškozeno, je schopen pouze místní zástupce. Nejvhodnějšími zástupci jsou v zemi usedlí cizinci - Portugalci, Řekové, Francouzi, Indové, Pákistánci. Vhodné je také využít v zemi usedlých krajanů nebo absolventů českých vysokých škol (například honorárního konzula ČR).

Hlavní distribuční kanály probíhají přes přístav v Evropě do Pointe-Noire. Letecká doprava směřuje na letiště v Brazzaville a v Pointe-Noire. Část zboží se do KR dostává přes přístav Matadi (KDR) dále Kinshasu a trajekty do Brazzaville. Zboží denní potřeby je v Kongu většinou prodáváno v malých obchodech, kterých je velké množství. Větší obchody a

supermarkety existují pouze ve velkých městech. Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují zásadní konkurenční překážku. Zboží, které potřebuje servis, je vhodnější prodávat prostřednictvím autorizovaného dealera.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovoz zboží do země je technicky poměrně složitý, stejně jako i do ostatních zemí teritoria. Vstupními branami do země jsou přístav Pointe-Noire a letiště Brazzaville a Pointe-Noire. Celní systém patří k nejvíce zkorumpovaným v zemi - nejvhodnější je přenechat proclení na místním partnerovi. V zemi operuje řada licencovaných společností, které zboží proclí, vláda pro urychlení procedury zavedla tzv. „guichet unique“.

Místní dovozce musí nejprve získat tzv. Declaration d'importation (DI) nebo Declaration préalable d'importation (DPI) na Ministerstvu obchodu (DG Commerce). Dále musí získat pro dovážené zboží „certificat de conformité“, příp. „fytosanitární nebo zdravotní certifikát“, který vydává rovněž ministerstvo obchodu spolu s laboratoří pro veřejné zdraví. Zboží v hodnotě vyšší než 3 mil XAF (6000 USD) kontroluje pro tamní vládu francouzská společnost COTECNA (nutno doložit DI nebo DPI, fakturu), poplatek činí 0,9 % FOB. Pre-shipping inspekce je zaměřena jak na ceny, tak kvalitu, množství a nezávadnost zboží. U zboží v hodnotě nad 5mil. XAF (10 000 USD) je vyžadováno potvrzení místní banky.

Český vývozce (dovozce zboží do Konga) potřebuje doložit faktury (Commercial Invoice), a to ve čtyřech exemplářích, pokud možno ve francouzštině nebo jiném světovém jazyce, ale s přiloženým francouzským překladem a popisem zboží. Všechny faktury musí obsahovat jména dodavatele a příjemce zboží, název zboží, jednotkovou a celkovou cenu a údaje o množství. Jednotková cena a celková cena musí být uváděna v paritě cif, se specifikovanou hrubou a čistou hmotností a prodejními podmínkami. Dále se vyžaduje potvrzení COTECNY, lodní nákladový list (Bill of Lading) nebo letecký nákladový list (Air Waybill) s elektronickým číslem zásilky (Cargo tracking note), balicí listy (Packing List) a osvědčení o původu zboží (vydané oficiální Obchodní a průmyslovou komorou v zemi původu zboží).

Na výrobky se zemí CEMAC není aplikováno žádné clo. Dovozní cla z třetích zemí se liší v závislosti na druhu dováženého zboží. Konžský celní sazebník (který vychází ze sazebníku CEMAC) rozlišuje čtyři základní kategorie:

- základní výrobky (léky, vakcíny, zdravotnické vybavení, rýže a pšenice) – sazba je 5 %
- suroviny pro průmyslový sektor – sazba 10 %
- polotovary (zejména většina dovážených potravinářských výrobků) – celní sazba je 20 %
- běžné spotřební zboží (alkoholické nápoje, parfémy, elektronika apod.) – sazba 30 %

Některé kategorie zboží mají speciální zvýšenou dovozní přírážku (např. automobily 50%), Některá zařízení pro těžbu ropy, minerálů a pro zemědělství mohou naopak být dováženy bezcelně. Dále se při dovozu zboží platí tzv. procesní poplatek (Redevance d'utilisation du systeme informatique, která může kolísat v rozmezí 20-60 % hodnoty CIF). Dovoz vajec a cukru je zakázán. Dovážené zboží živočišného nebo rostlinného původu musí mít dovozní licenci a veterinární či fytosanitární certifikát. Dovožci zbraní, munice, trhavin a nebezpečných chemikálií musejí mít licenci ministerstva vnitra.

Vývozce musí mít rovněž tzv. Declaration d'importation (DI) z ministerstva obchodu (DG Commerce). Při vývozu zvířat a rostlin je třeba mít příslušné sanitární a fytosanitární certifikáty a povolení ministerstva zemědělství. Vývozce dřeva musí mít licenci ministerstva lesnictví. Vývozce drahých kamenů a zlata musí mít speciální vývozní licenci.

Další informace: www.ccc.cg, www.douanes.gouv.cg, www.izf.net

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

1. ledna 1998 vstoupila v platnost dohoda mezi 15 africkými zeměmi měnové CFA-zóny (a Guineou), nazvaná OHADA (Organisation pour l'Harmonisation du Droit des Affaires en Afrique), která podporuje rozvoj afrického hospodářského společenství, společnou obchodní politiku a garantuje obchodníkům a investorům právní jistotu a kompatibilitu. Kongo přistoupilo k dohodě OHADA, místní obchodní právo (společné v rámci dohody OHADA) umožňuje jak domácím, tak zahraničním firmám fungovat m.j. jako „Société a Responsabilité Limitée“ (SARL – spol. s r.o., minim. kapitál 1 mil XAF) nebo „Société Anonyme“ (minimální kapitál 10 mil XAF). Zahraniční investoři mohou vlastnit veškeré podíly ve firmě, mohou uzavřít joint-venture nebo v zemi otevřít pobočku. Zahraniční společnosti registrované v Kongu mají podle zákona stejná práva jako místní společnosti. Pro jejich registraci platí rovněž stejné předpisy a pravidla. Bylo zřízeno Centre de formalités administratives des entreprises, které by měla vyřídit veškeré formality spojené s registrací firmy.

Společnost se zakládá na ustavující valné hromadě, základní jmění se v den valné hromady vloží na účet, společnost také rozhodne o svém sídle a doloží nájemní smlouvu. Založení společnosti se registruje u daňového úřadu, na obchodním rejstříku a Centre de formalités administratives des entreprises. Zahájení činnosti se oznamuje úřadu práce. Je k tomu potřeba notářsky ověřená zakládací smlouva, cizinec ve statutárním orgánu předkládá doklad o pobytu (kopii pasu a víza), výpis z trestního rejstříku domovské země a Konga. Jmenováním cizince do statutárního orgánu je splněna základní podmínka k vyřízení k povolení k pobytu (vystaví ho na základě společenské smlouvy). Na první pohled jde o jednoduchou proceduru, Kongo se ale podle WB řadí k zemím s nejhorším podnikatelským prostředím a založení společnosti trvá až 160 dnů (Doing Business). Zřízení kanceláře je proto lépe ponechat na místním zástupci nebo právníkovi.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Největší efekt má mediální reklama, zejména pro zboží s rychlým obratem. Využit lze TV reklamu, denní tisk, rádio, časopisy, velkoplošné billboardy, internet nebo i mobilní telefony. V reklamě se vedle francouzštiny uplatňují místní jazyky, zejména lingala.

Velmi vhodná je účast na místních výstavách, které se však podobají spíše jarmarku (bez výraznější specializace nebo komoditního rozlišení). Jejich efekt pro akvizici a propagaci zboží je však vysoký.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Práva musí být registrována v místě a vynucována podle místních zákonů. Kongo přijalo zákony vyhlášené African Intellectual Property Office (OAPI se sídlem v Yaoundé), která si klade za cíl m.j. ochranu patentů. Jako člen OAPI přijalo Kongo řadu závazků vyplývajících z mezinárodních smluv na ochranu patentů, duševního vlastnictví, včetně Pařížské a Bernské dohody a dohody o zřízení Světové organizace pro duševní vlastnictví. Jako člen WTO je Kongo signatářem dohody TRIPS. Přes existující smlouvy jsou práva v Kongu hojně a často porušována, soudní ochrana je pomalá a neúčinná.

6.6 Trh veřejných zakázek

Státní zakázky jsou zadávány prostřednictvím tendrů (appel d'offre). Tendry jsou vypisovány na dodávky vybavení v hodnotě nad 100 000 USD a služeb nad 45000 USD. Účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace s nutným lobováním na příslušných centrálních úřadech a zajištěním relevantních informací ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru. To bez stálé přítomnosti a kontaktů není prakticky možné. Důležitější jsou však kontakty na ministerstvech a zejména prezidentské kanceláři. Prosadí se ten, kdo má nejlepší kontakty a dokáže nabídnout dobré platební podmínky. Velké infrastrukturní zakázky (financované ČLR) jsou zadávány přímo čínským firmám bez výběrového

řízení (další informace).

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Republika Kongo je členem Mezinárodního centra pro řešení investičních sporů (ICSID). Kongo je členem WTO a od roku 1994 je členem agentury MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency). Jako člen dohody OHADA (Organisation pour l'Harmonisation des Droits des Affaires en Afrique) Kongo přijalo konvenci která uvádí do souladu právní normy patnácti členských zemí se zahraničím v oblasti řešení obchodních a investičních sporů. Oficiální právní spolupráce států existuje jen s vybranými zeměmi regionu. V prosinci roku 1970 zástupci Konžské republiky podepsali společně s dalšími jedenácti státy regionu v hlavním městě Madagaskaru tzv. „Convention de Tananarivo/Antanarivo“, tvořící základ právní spolupráce, včetně obchodního práva, na mezinárodní úrovni (členskými státy dohody byly vedle Konga Gabon, Benin, Burkina Faso, Čad, Kamerun, Středoafriická republika, Madagaskar, Mauretánie, Niger, Pobřeží slonoviny a Senegal).

Zásadní důležitost při řešení obchodních sporů má znění uzavřené smlouvy, kde by měl být způsob řešení sporů přímo zakotven. Podle investičního zákona z roku 2003 by sice měly být obchodní spory řešeny v Kongu, nicméně v rámci konvence OHADA lze případný spor řešit u soudu v Abijanu, což dává větší šanci na úspěch. S řešením sporů jsou však obvykle spojeny vysoké náklady a vynutitelnost práva je obtížná a zdlouhavá. Strany se mohou ve smlouvě proto dohodnout na nezávislém arbitrovi (buď v rámci OHADA nebo ICSIT). Vhodnější je vždy dohoda nebo obchodní mimosoudní vyrovnání. Proti místnímu subjektu bude cizinec vždy v nevýhodě. Dále je vždy třeba plné znalosti francouzského práva, místního zvykového práva a procedurálních zvyklostí (nutný lokální právní zástupce).

Právní a podnikatelské prostředí v Kongu patří k nejobtížnějším na světě a cizinec je vždy v nevýhodě. Obchodní klima země je považováno za jedno z nejhorších na světě; Konžská republika je klasifikována z tohoto hlediska na 178. místě z celkového počtu 189 hodnocených zemí, poslední hodnocení ekonomické svobody provedené organizací „Heritage Foundation“ řadí Kongo do skupiny „repressed“ zemí, ze 179 hodnocených zemí se umístilo na 170. místě. Je proto třeba každou smlouvu pečlivě připravit s pomocí místního právníka. Pohledávky a finanční plnění jsou díky pomalým a zkorumpovaným soudům (které navíc podléhají místním lobby a politickým tlakům) prakticky nevyžaditelné. Při komunikaci s úřady a při samotné realizaci obchodních případů je vždy nutno počítat s průtahy, neochotou a nepružností úřadů, korupcí a obrovskou byrokracií. Dalšími problémy jsou nedostatek elektrického proudu a nedostatečná infrastruktura. Hlavními překážkami uplatnění českého zboží na místním trhu je nízká kupní síla obyvatelstva (orientovaného na levné čínské dovozy), vysoké dopravní náklady a „další náklady“, které zboží zdražují.

Praktickými překážkami pro investice jsou špatná infrastruktura, malý trh, vysoké výrobní náklady, rigidní pracovní trh, velmi pomalý a komplikovaný soudní systém, který není schopen investora ochránit (např. před neodůvodněnou žalobou), nevyvnutitelnost smluvních závazků, nadměrná byrokracie, korupce a nedostatek transparentnosti.

Při platbách za zboží lépe vyžadovat platbu předem nebo hotově při předání zboží v ČR, případně neodvolatelný akreditiv jinak má český exportér malou naději na získání svých peněz. Českým exportérům lze platby prostřednictvím neodvolatelných akreditivů jedině doporučit.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Nejvhodnější doba na obchodní schůzky je dopoledne 10.00-12.00. Konžané jsou ve většině nedochvilní. Míra

nedochvilnosti se zvyšuje v období dešťů. Pro jednání konžských obchodníků je typická zdlouhavost. Styl jednání je hodně ovlivněn francouzskou kulturou s dlouhými obědy. Ženy jsou jako obchodnice respektovány. V Kongu není vyjma ropného sektoru příliš mnoho lidí, kteří mluví anglicky, francouzština je základní podmínkou úspěchu jednání. Vyžadováno je perfektní oblečení, na které si Konžané potrpí. Vzhledem k malému počtu obyvatel se v obchodních kruzích „každý zná s každým“. Zpráva o neobvyklém obchodu či podvodném jednání se rychle rozšíří a nesolidní obchodník, zejména pokud je to cizinec, je vyloučen z obchodnické komunity. Je nutné se zdržet kritiky politického systému nebo fungování úřadů. Fotografování úředních budov, infrastrukturních staveb atd. je zakázáno, k fotografování osob je lépe si vyžádat předchozí svolení.

Dopravní ruch v hlavním městě houstne a je nutné vždy počítat s časovou rezervou. Mimo Brazzaville je třeba počítat se špatným stavem silnic, zejména v období dešťů.

Státní svátky:

- 1. leden (Nový rok)
- 5. únor (narození prezidenta)
- 8. únor (Den mládeže)
- 8. březen (MDŽ)
- 18. březen (výročí Marien Ngouabi)
- 1. květen (Svátek práce)
- 22. červen (Den armády)
- 31. červenec (Den revoluce)
- 15. srpen (Výročí nezávislosti) • 31. prosinec (Den republiky).

Dále se slaví křesťanské svátky: Velikonoční pondělí, Nanebevstoupení Páně (květen), Nanebevzetí Panny Marie (L'Assomption), 1. listopad (Svátek Všech svatých a 25. prosinec (Vánoce).

Pracovní a prodejní doba existuje v dvojím rytmu: buď 8.30 - 18.00, většinou s dlouhou polední přestávkou 12.00-15.00 nebo 7.30-14.00 kontinuálně.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Kongo patří k zemím, se kterými má ČR zaveden vízový režim. Vízum je nutné získat ještě před cestou. Vedle víza je při vstupu do země vyžadováno potvrzení o očkování proti žluté zimnici.

Víza uděluje:

Velvyslanectví Konžské republiky (Ambassade de la République du Congo)

Grabbeallee 47,

13156 Berlin

tel. 004930-4940 0753 fax 004930-4940 0778

e-mail: botschaft.kongobr@t-online.de

případně

Honorární konzulát Konžské republiky

Petrské nám. 1186/1,

110 00 Praha 1 - Nové Město

telefon: 220 809 391 fax: 220 809 394

e-mail: congo-brazzaville@seznam.cz

Cena běžného víza je cca 1300 Kč, vyřízení trvá cca 1 týden.

Z ČR je možno do Konga cestovat letecky společnostmi Air France, South African Airlines, Kenya Airways, Ethiopian Airlines a Royal Air Maroc. Společnost ASKY spojuje Brazzaville s ostatními hlavními městy zemí západní a střední Afriky. Do Brazzaville létají linky některých okolních států (CamairCo, Ceiba, Rwanda Air). Doporučuje se mít předem zajištěno vyzvednutí na letišti a doprovod místním partnerem nebo známým.

Konžská republika je tropická země, ve které se vyskytuje řada nebezpečných tropických chorob (např. Chikungunya, Dengue). Před cestou do zemí subsaharské Afriky regionu by měl proto každý cestovatel navštívit odborného lékaře - specialistu na tropické choroby (v Praze například Klinika geografické medicíny Královské nemocnice Vinohrady, nebo Centrum cestovní medicíny), kde lze absolvovat všechna povinná a doporučená očkování - proti žluté zimnici (povinné, potvrzení je vyžadováno na hraničních přechodech), žlutence typu A i B, břišnímu tyfu, meningitidě, choleře a tetanu. Doporučuje se nechat si před cestou zkontrolovat také protilátky na TBC a dětskou obrnu a případně doplnit i tato očkování.

Proti velmi vážné tropické nemoci přenášené komáry - malárii - očkování neexistuje. Pro krátkodobý pobyt je doporučována předběžná profylaxe antimalariky, přičemž na jednotlivé deriváty se po čase v teritoriu vytváří rezistence. Proto je nutno typ použitého antimalarika konzultovat před odjezdem se specialistou na tropické nemoci. Při výskytu sebemenších příznaků jakékoliv nemoci (chřipky, angíny, bolesti hlavy, pocity únavy) je nutno navštívit nejbližší laboratoř či nemocnici a nechat si udělat malarický test. Ten je velmi jednoduchý (odběr vzorku krve z polštářku prstu na ruce) a rychlý - trvá cca 15 minut i s rozbořením krve. Léky proti již probíhající malárii jsou v Kongu volně v prodeji a jsou účinné - nemoc ustoupí během dvou až tří dnů. Zásadní je nenechat nemoc rozvinout (inkubační doba malárie je cca týden) - pak může mít fatální následky. Rovněž lze doporučit, aby si cestovatel koupil v cílové zemi jedno balení místních protimalarických léků a vzal si ho zpět s sebou do ČR. Vzhledem k inkubační době se malárie může projevit až po návratu zpět do vlasti a s jejím výskytem a tedy i léčením by mohly být v ČR problémy.

Kongo je stabilní a relativně bezpečnou zemí, přenáší se do ní ale problémy sousedních zemí. Z tohoto důvodu se nedoporučují cesty do příhraničních oblastí se Středoafričskou republikou. Jako v každé zemi, existuje obecná kriminalita (krádeže, kapesní, občas se vyskytnou i ojedinělé ozbrojené útoky). Je třeba zachovávat obecná pravidla bezpečnosti, nepohybovat se sám v noci, vyhnout se lidovým a přístavním čtvrtím, hromadným shromážděním, nenosit viditelně cenné předměty, neukazovat peníze, zamykat auto i během jízdy. Politická situace v Kongu je sice stabilní, situace se může prudce změnit v případě zdravotních problémů prezidenta. Před cestou je proto doporučováno informovat se o aktuální bezpečnostní situaci v konkrétní oblasti, případně i informovat ZÚ Abuja o předpokládaném místě pobytu prostřednictvím dobrovolné registrace DROZD. Příslušníci policie, mnohdy podplacení, nevracejí zadrženým a propuštěným osobám jejich doklady, čímž z nich činí svá rukojmí a za navrácení osobního dokladu očekávají úplatky. Doporučuje se nikomu nedávat originály dokladu a předkládat pouze kopie dokladu.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zákon vyžaduje přednostní zaměstnání místních občanů za předpokladu stejné kvalifikace a pracovních zkušeností, nenařizuje ale povinné kvóty. V Kongu je ale velký nedostatek odborných kádrů. Zahraniční (západní) společnosti proto využívají běžně cizích odborníků (stále zejména francouzských), kteří do země přinášejí své know-how. K zaměstnání cizinců je potřeba mít pracovní povolení vydávané místním úřadem práce (l'Office Nationale de la main d'œuvre) na

základě předložené pracovní smlouvy a vízum opravňující k dlouhodobému pobytu (visa d'établissement).

Zákoník práce z roku 1975 (modifikovaný v roce 1996) vychází z francouzského modelu a velmi silně chrání práva zaměstnanců (m.j. zakotvuje právo na kolektivní vyjednávání, způsob řešení pracovních sporů, 40 hodinový pracovní týden, minimální mzdu (70 000 XAF), stanovuje sociální odvody zaměstnavatelů, dovolenou (min. 26 dní) (další informace).

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

V Brazzaville a Pointe Noire je řada nemocnic (např. Clinique Pasteur Brazzaville, 88, Rue Djambala Mougali - Brazzaville, (242) 06 990 63 77, cliniquepasteurbzv@cpb-sante.com, Clinique Guenin, Pointe Noire, (242) 05 575 67 73, (242) 22 294 18 86). Lékařská služba existuje i při ZÚ Francie v Brazzaville. Na venkově je však i ambulantní ošetrovna pro poskytnutí alespoň první rychlé pomoci dostupná jenom zřídka. Další informace.

Lékařská péče je placená přímo na místě. I u drobných poranění je vyžadován tzv. registrační poplatek, který někdy převyšuje cenu vlastního ošetření. Doporučuje se kvalitní cestovní pojištění s možností evakuace do Evropy.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky akreditované pro Konžskou republiku se nachází v Nigerijské federativní republice. Adresa velvyslanectví:

Gnassingbe Eyadema Street Plot No. 5,

P.O.Box 4628,

Asokoro, Abuja,

Federal Republic of Nigeria

tel: +234-7037571096

diplomatická služba: +234-8055056127

ekonomický úsek: +234-8055056091

e-mail: abuja@embassy.mzv.cz

DEK: Commerce_Abuja@mzv.czweb: www.mzv.cz/abuja

V Brazzaville byl otevřen honorární konzulát České republiky s teritoriální působností pro Konžskou republiku.

Honorárním konzulem je pan Serges Mpoungui.

Adresa: 74, Av. Marechal Loyautey, Centre Ville, Brazzaville

tel.: 00242 666 89 40, 00242 55 93 391

e-mail: serges.mpoungui@yahoo.fr;

serges.mpoungui@volny.cz

Úřední hodiny: úterý a čtvrtek 10 - 12 hod.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Žádné jiné české státní instituce (CzechTrade, Czechinvest, České centrum) nejsou v Kongu zastoupeny a toto zastoupení se nedá očekávat ani v blízké budoucnosti.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Autoři neuvádějí.

7.4 Internetové informační zdroje

- www.congo-site.com
- www.congopage.com
- www.presidence.cg/accueil/
- www.starducongo.com
- www.ifz.net
- www.beac.int
- www.cciambrazza.com
- www.unicongo.org